

به دنبال شهادت دو محیط بان منطقه حفاظت شده فیله - خاصه، محیط بانان کشور در بیانیه‌ای خواهان حمایت سه قوه مقننه، قضائیه و مجریه و تغییر در قوانین و مجازات‌های شکارچیان غیرمجاز شده‌اند. تخلفات گسترده توسط افرادی که سلاح یا مجوز دارند، نیاز به حکم دادگاه برای مقابله با سودجویان سبایی، در یافت هزینه کارشناسی برای پرونده‌های سازمان محیط زیست از سوی قوه قضائیه و مجازات اندک زمین خوری از مشکلات مهمی است که محیط بانان تاوان آن را می‌دهند. در سه دهه گذشته بیش از ۱۴۰ محیط بان ایرانی در درگیری با شکارچیان غیرقانونی کشته شده و صدها نفر از آنها هم زخمی شده‌اند.

هشدار محیط بانان

در قانون اساسی کشور، اصل ۵۰ به خوبی جرم انگاری را نسبت به تمام جوانب زیست محیطی اعلام کرده، اما مهم این است که این اصل کلی باید در دل قوانین عادی قرار گیرد تا بتواند ضمانت اجرایی کافی داشته باشد. متأسفانه نوع نگاه به این اصل ضعیف بوده و در دل قوانین و جزو سیاست‌های کلی سازمان‌های نظارتی و اجرایی در کشور قرار نگرفت.

دو محیط بان به تازگی در منطقه حفاظت شده فیله- خاصه زنجان به شهادت رسیدند. همین اتفاق موجب شد تا جمعی از محیط بانان در بیانیه‌ای به این وضعیت اعتراض کرده و خواهان اقدام مسئولان، تغییر قوانین و مجازات شکارچیان غیرمجاز شوند.

هر چند پلیس در کمتر از ۱۲ ساعت پس از حادثه توانست عوامل کشته شدن دو محیط بان زنجان را بازداشت کند و این افراد در بازجویی‌های اولیه، اعتراف کرده‌اند. محیط بانان اما هشدار داده‌اند اگر قوانین تغییر نکنند و کمک‌های لازم در اختیار آنها قرار داده نشود، درگیری میان محیط بانان و شکارچیان غیرمجاز بیشتر خواهد شد و طبیعت و حیات وحش ایران به خطر خواهد افتاد.

۲ هزار محیط بان برای ۲۳ میلیون هکتار
در کشور ۲۸ پارک ملی، ۳۵ اثر طبیعی ملی، ۴۳ پناهگاه حیات وحش و ۱۷۲ منطقه حفاظت شده وجود دارد که در مجموع ۲۷۸ منطقه تحت مدیریت سازمان محیط زیست قرار دارند که جزو مناطق چهارگانه به حساب می‌آیند و بر اساس قانون باید از آنها محافظت شود.

مساحت مناطق چهارگانه کشور ۱۷ میلیون هکتار و مجموع مناطق شکار ممنوع حدود ۳ میلیون هکتار است (در مجموع می‌شود ۲۳ میلیون هکتار) در حالی که در خوشبینانه‌ترین حالت ۳ هزار محیط بان در کشور وجود دارد، در صورتی که برای رسیدگی به این اراضی، به حداقل ۱۲ هزار و ۵۰۰ نیرو نیاز است.

در بسیاری از کشورهای جهان حداقل ۱۰ درصد یک پارک ملی، مورد استفاده تفریحی قرار می‌گیرد. در ایران اما در این زمینه حدود پنج دهه است که کار خاصی انجام نشده است. نتیجه این می‌شود که از این قسمت از خاک خود درآمزی‌ای نداریم و در ضمن، تکلیف محیط بان هم مشخص نیست.

از سوی دیگر مناطق انتخاب شده در سازمان حفاظت محیط زیست، مناطق بکر و دست نخورده‌ای نیستند، مثلاً پارک ملی خخیر در استان تهران کنه با انواع و اقسام تعارضات درگیر است و پارک ملی ورجین هم با زمین خوری دست و پنجه نرم می‌کند.

تخلفات سبایی

چندی قبل هم معاون یگان حفاظت سازمان محیط زیست در خصوص مشکلات محیط بانان در گفت‌وگو با ایرنا گفت: «پارک ملی لاریکی از منابع عمده تأمین آب شرب شهر تهران است و بر اساس استانداردهای پارک ملی هیچ گونه دامی نباید داخل این مناطق گرسند اما فقط در سه ماه حدود ۱۰۰ تا ۱۴۰ هزار رأس دام وارد این پارک ملی می‌شود. یعنی یکسری افراد دام‌های خود را به آنجا می‌برند و در آب شربنی که وارد سد لار می‌شود، شست‌وشو می‌دهند. این وضعیت پارک ملی ماست حالا آن را به مناطق دیگر تعمیم دهیم تا به مشکلات محیط بانان بی‌بریم.»

منوچهر فلاخی، تأکید کرد: «۸۲ درصد از کشفیات در حوزه سلاح‌ها، سلاح‌های مجاز هستند؛ یعنی از

شکارچی و قانون علیه محیط بان!

محیط بانان کشور در بیانیه‌ای خواستار بازنگری در قوانین برای احیای محیط بانان شدند

طریق نهادهای رسمی کشور مجوز دریافت کرده‌اند و ۸۲ درصد تخلفات توسط این افراد انجام می‌شود که رقم بسیار بالایی است.»
وی گفت: «با استناد به ماده قانونی ۱۴ درباره فردی که قصد دارد تخلفی را انجام دهد، قاضی می‌تواند با استناد به این ماده، سلاح طرف را به نفع دولت ضبط کند و دیگر به فرد این فرصت را ندهد که به خود اجازه تخلف بزرگ‌تر را بدهد، اما انطور که باید به این ماده توجه نمی‌شود.»

این فعال محیط زیستی افزود: «یکی دیگر از مشکلاتی که با آن دست به گریبان هستیم در دهه اخیر شدت یافته، بحث تخلفات سبایی است، شاید تا ۱۰ سال پیش در این زمینه تخلفاتی صورت می‌گرفت، اما این تخلفات اکنون توسعه یافته است و عده‌ای سودجو از طریق فضای سبایی اقدام به خرید و فروش حیات وحش می‌کنند.»

نظر کارشناس

توجه نمی‌شود. این فعال محیط زیستی افزود: «یکی دیگر از مشکلاتی که با آن دست به گریبان هستیم در دهه اخیر شدت یافته، بحث تخلفات سبایی است، شاید تا ۱۰ سال پیش در این زمینه تخلفاتی صورت می‌گرفت، اما این تخلفات اکنون توسعه یافته است و عده‌ای سودجو از طریق فضای سبایی اقدام به خرید و فروش حیات وحش می‌کنند.»

سرگردانی لایحه حمایت از محیط بانان

مزیای این لایحه بهره‌مند شوند. در نهایت کمیسیون قضایی مجلس، تغییراتی در این خصوص اعمال کرد تا جایی که عنوان لایحه هم به لایحه حمایت قضایی و بیمه‌ای مأموران یگان حفاظت دستگاه‌های اجرایی تغییر کرد و در محتوا هم به همین ترتیب پیش رفت و پس از بررسی در صحن علنی مجلس به تصویب رسید.

پس از بررسی‌های مفصل، شورای نگهبان اعلام کرد مصادیق مزیای مربوط به این لایحه، علاوه بر محیط بانان و جنگل بانان به سایر یگان‌های حفاظت تسری یافته، در حالی که به محل تأمین منابع مالی آن اشاره نشده است. در واقع بر اساس اصل ۷۵ قانون اساسی، مصوبه‌ای که بار مالی دارد، باید نحوه تأمین آن توسط دولت پیش‌بینی شده باشد، در حالی که دولت طبق این لایحه تأمین بار مالی ناشی از این قانون را فقط برای محیط بانان و جنگل بانان در نظر گرفته است و سایر یگان‌های حفاظت هیچ بودجه‌ای دریافت نمی‌کنند. همین مشکل مالی موجب شد لایحه حمایت از محیط بانان و جنگل بانان همچنان در مجلس شورای اسلامی سرگردان باشد.

دکتر صادق بشیره
کارشناس حقوق از دانشگاه علوم قضایی

کنیم، باید به بند چ ماده ۱۰ قانون شکار و صید استناد کنیم تا بتوانیم از متخلف در مراجع قضایی شکایت کنیم و اگر قاضی رأی داد که این کار تخلف بوده است، باید آن را به پلیس فتا ارائه دهیم تا سایت را مسدود کند که این روند حجم زیادی از کار و وقت را می‌گیرد. این محیط بان ارشد تصریح کرد: «مسئله دیگر کسه بحث روز هم است، با توجه به ارزشی که زمین در شهرهای مختلف پیدا کرده، تخلفات زمین خوری است، متأسفانه باز هم این مسئله در قوانین جاری کشور جرم انگاری نشده است. مثلاً اگر فردی ۱۰ هکتار از اراضی ملی را به هر دلیلی تصرف کند و متخلف شناخته شود، در نهایت برای وی به استناد ماده ۶۹۰ قانون مجازات اسلامی، یک ماه تا یک سال مجازات حبس در نظر گرفته می‌شود که به هیچ عنوان بازدارنده نیست.»

از سوی دیگر پس از مشاهده تخلفات، لازم است از طرف سازمان محیط زیست در محاکم قضایی طرح دعوی شود که این امر نیازمند اعتبار است، به طوری که حتی برخی استان‌ها هزینه پرداخت برای کارشناسی را ندارند؛ بر این اساس معاون یگان حفاظت سازمان محیط زیست هم پیشنهاد کرده است دستگاه قضا راهکاری اتخاذ کند و هزینه کار کارشناسی برای طرح دعوی را از دستگاه‌های دولتی دریافت کند یا مبلغ کمتری اخذ کند، زیرا در برخی استان‌ها طرح دعوی مسکوت مانده است.

حق‌الکشف ابتدا باعث افزایش درگیری نمی‌شود

آنطور که رسانه‌ای شده است اکنون بحث بودجه‌هایی که سازمان‌ها از جمله محیط زیست دریافت می‌کنند، استانی است و استاندار همه کاره است، اگر استاندار یک استان محیط زیستی باشد به زیرمجموعه خود امتیاز می‌دهد در غیر این صورت محیط زیست آنجا قدامی شود.

پس از شهادت دو محیط بان زنجان، محمد درویش فعال و پژوهشگر محیط زیست از وجود خلأهای قانونی و وجود قوانین نامناسب در حوزه محیط بانان انتقاد کرد و گفت: «قانون بدی در کشور داریم که اگر محیط بانان بتوانند یک شکارچی را بعد از شکار و داشتن لاشه بازداشت کنند، هم لاشه نصیب محیط بان می‌شود و هم جایزه خیلی خوبی دریافت می‌کند ولی اگر یک محیط بان یک شکارچی را قبل از شکار دستگیر کند، هیچ چیزی به او تعلق نمی‌گیرد.»

درویش معتقد است محیط بانان برای اینکه منافع مادی بیشتری داشته باشند، طبق قانون ناخودآگاه آدرس غلط دریافت می‌کنند که اجازه دهند شکار اتفاق بیفتد تا پاداش بیشتری دریافت کنند. از سوی دیگر به شکارچی که شکار کرده، می‌داند در آن لحظه تقریباً تمام زندگی‌اش در معرض نابودی است و علاوه بر تحویل اسلحه و پرداخت جریمه باید زندان هم ببرد، پس به شدت مقابله می‌کند.

پس از این سخنان بود که جمشید محبت‌خانی فرمانده یگان حفاظت محیط زیست، در گفت‌وگو با فارس ضمن رد ادعاهای درویش اظهار کرد: «همواره این دستگاه قضایی است که تکلیف لاشه را مشخص می‌کند و لاشه را بعضاً به کمیته امداد یا بهزیستی می‌دهند و اصلاً اینگونه نیست که لاشه پس از تحویل به محیط بان داده شود.»

فرمانده یگان حفاظت محیط زیست با بیان اینکه تنها متسوق محیط بانان برای فعالیت بیشتر حق الکتفیی است که قانون پیش‌بینی کرده است، گفت: «حق الکتفیی که به محیط بان داده می‌شود براساس جریمه‌ای است که شکارچی غیرمجاز می‌شود و درصدی از آن جریمه طبق قانون به عنوان حق الکتفیف به محیط بان باید پرداخت شده است. آن هم از سال ۹۴ تاکنون اصلاً پرداخت نشده است.»
محبت‌خانی با انتقاد از اظهارات درویش افزود: «آقای درویش خودش چند سال مسئولیت سازمان را به عهده داشته است، سؤال اینجاست که چرا حالا این مشکل قانونی افتاده است؟ حق الکتفیف برای محیط بان انگیزه ایجاد می‌کند که برود بیشتر گشت بزند و در کارش اهتمام بیشتری کند ولی این حق الکتفیف ابتدا باعث افزایش درگیری نمی‌شود.»

کتاب

رویکردهای کیفری و وضعی در پیشگیری از جرم

کتاب «پیشگیری از جرم، پیشگیری رشد‌مدار» به قلم دکتر محمود مهدوی توسط انتشارات سمت در سال ۱۳۹۹ به زینت چاپ سوم آمیخته شد. آقای دکتر محمود مهدوی استاد یار دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران از سال ۱۳۹۱ تدریس را در این دانشکده آغاز کرده است. آثار متعددی از دکتر محمود مهدوی منتشر شده است که شامل دانشنامه پلیس پژوهشگاه علوم انتظامی و مطالعات اجتماعی ۱۳۹۵، دانشنامه بزه دیده‌شناسی و پیشگیری از جرم نشر میزان ۱۳۹۴ و... است.

بزهکاری پدیده‌ای است که در طول تاریخ زیست بشر، ابعاد فردی و اجتماعی زندگی وی را تحت تأثیر قرار داده است. به همین دلیل پیشگیری از ارتکاب جرم همواره مورد توجه جوامع مختلف بوده و رویکردهای گوناگونی برای نیل به این هدف به کار گرفته شده است.

توفیق نداشتن رویکردهای کیفری و وضعی در پیشگیری از جرم و تلاش جامعه‌شناسان، جرم‌شناسان و روان‌شناسان در شناخت بهتر زمینه‌های ارتکاب جرم، رویکرد نوین پیشگیری رشد‌مدار را محور مطالعات و اقدامات پیشگیرانه سازمان‌ها قرار داد.

این رویکرد معتقد است گرایش به ارتکاب جرم، مسدود است که از دوران کودکی و نوجوانی آغاز می‌شود. از همین رو کتاب حاضر دارای یک بخش تمهیدی، دو بخش اصلی و فصول جانبی است. در بخش تمهیدی نویسنده به تبیین پیشگیری رشد‌مدار، کلیات و پرداخت پر داخته در فصل نخست این بخش مفاهیم پیشگیری، طفل و خطر را تبیین می‌کند و در فصل دوم حقوق رشد‌مدارانه اطفال در اسناد بین‌المللی و قوانین داخلی مورد مذاقه قرار می‌گیرد.

بخش نخست در قالب چهار فصل، عوامل خطر گرایش اطفال و نوجوانان به بزهکاری را از دیدگاه رشد‌مدار تشریح نموده که این عوامل را در سطح فردی و نیز پدیده‌های اولیه تربیتی کودکان و نوجوانان یعنی خانواده، مدرسه، گروه همسالان و رسانه‌ها مورد بررسی قرار می‌دهد.

در بخش دوم، نویسنده در قالب پنج فصل به بیان عوامل و اقدامات حمایت‌کننده در شرایط و زمینه‌های مختلف خطر می‌پردازد و پیش از بیان عوامل و اقدامات حمایت‌کننده اصول لازم رای‌ده در طراحی و اجرای مداخلات پیشگیرانه را به منظور تبیین نحوه اجرای مداخلات پیشگیرانه رشد‌مدار تشریح می‌نماید.

این عوامل و اقدامات حمایت‌کننده شامل عوامل حمایت‌کننده فردی، عوامل حمایت‌کننده در مدرسه و خانوادگی، عوامل حمایت‌کننده در جامعه‌های حمایتی همسالان و رسانه‌ها را دربر می‌گیرد. در نتیجه نویسنده نتایج حاصل از نظریه عمومی خطر گرایش به بزهکاری را دیدگاه رشد‌مدار و دیدگاه حق محور از پیشگیری رشد‌مدار ارائه می‌نماید. این نتایج و پیشنهادات در سه زمینه پیشنهادهای ساختاری و نهادی، پیشنهادهای اجرایی و پیشنهادهای پژوهشی تکمیلی ارائه شده است تا زمینه برای پژوهش دانشجویان را فراهم کند.

در انتهای این کتاب هم تصریح شده که هر شطری که در آن امور فرهنگی و دینی رشد داشته باشد پرونده‌ها کمتر، اما در شهری که بُعد معنوی کم است، پرونده‌های قضایی نیز بیشتر خواهد شد. اگر بعد معنوی در جامعه وجود نداشته باشد مشکل امروز جامعه نیز مثل جامعه زمان پیامبر امام حسین (ع) خواهد شد، بنابراین باید امروز کاری معروض‌ها در جامعه ثابت‌مانده و مردم به معنویات پایند باشند.

جامعه تبلور عدالت را در دستگاه قضا می‌بیند که این منش و رفتار را اسلام به جامعه آموخته است، بنابراین دستگاه قضایی یکی از اصول دین را در جامعه اجرایی می‌کند. دستگاه قضائیه امروز هر مشکل امروز جامعه نیز مثل جامعه زمان پیامبر را در جامعه به صدا در می‌آورد، بنابراین باید پیامدهای کار کرد عدالت خواهی و توحید افعالی در جامعه رصد شود.

دستگاه قضا باید بزرگانه‌های اختلاف را شناسایی و تشکیلات فرهنگی اندیشه جامعه را درست کند و این همان معنا می‌گرای است. اکنون منشأ بسیاری از اختلافات خانوادگی، دعوا و نزاع کمرنگ شدن اصول اخلاقی است پس باید رعایت آن را ابتدا از خودمان شروع کنیم و لازمه تبلور عدالت و توحید افعالی در جامعه اخلاقی است.

وکیل به سبک نون خ!

هشدار دادستان انتظامی مرکز وکلان نسبت به بازاربایی و کلا، کاربران شبکه‌های اجتماعی را یاد وکیل سریال نون خ انداخت

کاربری به نام داود هم به سخنان دادستان مرکز وکلان اشاره کرد و با گلابه از عملکرد برخی وکلاد را اینستاگرامش نوشت: اکثر وکیل‌ها مثل وکیل سریال نون خ هستند مگر اینکه خلافتش ثابت بشه دادستان انتظامی مرکز وکلاد هم درست گفته، لازمه تا این افراد «در اعمال خود که سبب می‌شود نگاه جامعه به نهاد وکالت دستخوش تغییر شود، تجدید نظر کنند، چراکه این رفتارها موجب ناامیدی در میان وکلای جوان و کارآموزان شده واز طرفی موجب می‌شود عده‌ای نیز ترغیب به انجام این قبیل اعمال شوند.» من به عین می‌بینم که برخی کارآموزها واقعاً از کاسبی بعضی وکیل‌ها دارن حرص می‌خورن.

مالک شریعتی نیاسر، نماینده مردم تهران، ری، شمیرانات، اسلامشهر و پردیس در مجلس یازدهم هم در این خصوص به تخلفات برخی وکلا اشاره کرد و توییت زد: عدم شفافیت و فرار مالیاتی در سه صنف پزشکی (تخصص به بالا)، وکیل و تاجر، از مجموع درآمد طرچ-بیزینس دولت بیشتر است. یعنی دولت می‌تواند به جای جیب ۸۰ میلیون ایرانی، کمک هزینه معیشتی را فقط از مالیات چند ده هزار نفر تأمین کند.

پ. ن: در این سه گروه البته افراد سالم کم نیستند.
سارا هم با اشاره به سوء استفاده برخی از وکالت در اینستاگرام خود نوشت: همانطور که دادستان انتظامی مرکز وکلا هم تأکید کرده، بازاربایی بعضی وکلا هم مصداق خلاف شئونات وکالت محسوب شده و تخلف است. هر فردی که مورد سوء استفاده وکیلی قرار گرفت در صورت گزارش دادن در این خصوص، افراد متخلف از طرف دادستان انتظامی وکلا به مراجع قانونی معرفی خواهند شد.
جواد محمدیان هم در خصوص حساس بودن کارآموزان وکالت نسبت به تخلف برخی وکلا در اینستاگرام نوشت: اتفاقاً باید کارآموزی وکیل

نسبت به بازاربایی برخی وکلا توییت زد: تک صلاحیتی وکالت ایران، زمینه‌ساز رقابت برابر بین وکلاست. اولین آسیب چنین سیستمی سوق دادن وکلا به بازاربایی ناسالم میشه. اثرات مخرب چنین اوصافی رو همه وکلادینون و دین، وکالت تضمینی که در بسیاری از موارد دروغ شاختار است، قاضی بازنشست‌های که از بدیهیات حقوقی بی‌بهره‌ست، مدرس فلا ن دانشگاهی با کم اعتبار، مؤلف آثار بی‌بته حقوقی، وکیل فلا ن شرکت که با هزار زد و بند قراردادش رو بسته.

سعید باقری هم با ارائه آماری از برخورد با وکلای متخلف در توییت نوشت: حفاظت اطلاعات قوه قضائیه از دستگیری ۱۹ وکیل مدعی وکالت تضمینی وکلایی که با پرداخت رشوه و اعمال نفوذ برای تغییر برخی آرای پرونده‌ها اقدام کرده بودند، خبر داد. بر برخورد قاطعانه با چنین مفاسدسی مطالعه جدی نهاد وکالت است.

سید امیر سیاح هم می‌گوید: کسب وکار هستنید و باید انحصار تان شکسته شود. قوه قضائیه بساط وکلایی مشابه وکیل نون خ را باید جمع کند. **پندرام تجویلداری اما با گلابه از تصویری که مسریال نون خ از وکیل در سید کرمه است در توییت نوشت:** در ایالات متحده وکلا رو می‌کنن رئیس جمهور و سناتور، اینجا سریال نووروزی برداشته بقال و کاسب و وکیل نشون داده. قشنگ نیست واقعاً هستن وکلایی که فقط به جیب موکل چشم دارن و نتیجه پرونده هم براشون مهم نیست امانون خ تصویر بدی ساخت.